

Badr Šakr Assajab**V starem bazarju**

Noč in stari bazar,
 kjer razen mrmranja mimoidočih,
 tujčevih korakov in žalostnega speva vetra,
 so vsi glasovi zamrli
 v tej zamegljeni noči.
 Noč in stari bazar in mrmranje mimoidočih
 in medla svetloba, ki jo izžemajo otožne luči
 — kot meglice s poti —
 iz vsake stare trgovinice,
 se preliva med bledimi obrazi kot utapljučajoči se ton,
 v tem starem bazarju.

Grobar

Mrak pada na grobove kot žalostni sen,
 joj, kot nasmehi sirote, kot zamirajoče sveče.
 Njihove sence v globini spomina solza pokriva.
 Na daljne stopnice priletijo ptice
 kot črn vihar, kot duhovi zapuščene hiše
 se prikradejo, iz mračne sobe stanovalce strašijo.
 Daljne razvaline zehaje motrijo skrivnostno noč,
 izza nemih oken in razpadlih, slepih vrat
 kriki polnijo zrak...
 Počasi, z obupom puščava obnavlja
 izgubljaljoče se odmeve,
 ki jih veter po daljnih gričih razseje.

Bergla v peklu

Vrtel sem se
 okrog mlina svoje bolečine
 kot vklenjen vol, kot skala, ki bi rada vstala.
 Ljudje se vzpenjajo proti vrhem,
 jaz pa ne morem stati, gorje!
 Postelja je moja ječa, krsta, izgnanstvo in bolečina,
 moj neobstoj!

Pesem in feniks

Moja krsta v novi sobi,
 izziva me, da pišem pesmi,
 zato pišem, kar je v moji krvi, in spet brišem,
 da utišam trdoglave misli.
 Moja nova soba
 je prostorna, širša je od groba.
 Ko me prežema utrujenost
 od budnosti, mi niti spanje ne pomaga,
 kajti privre celo iz kamnitih izvirov,
 celo iz osamljene peči,
 ki v oddaljenem kotu samcata ždi.
 Razpadla suha krsta vzdigne
 glavo, zastrmi se v zid,
 v strop, v ogledalo, v steklenice.
 Koti so temni,
 kot je temna zemlja človeku,
 ko ga hoče streti
 z denarjem, z vinom, s cipami,
 v srcih in na jeziku cvetijo laži.
 Zemlja ga hoče vrniti v prvobitno goščavje!
 Zakaj ogledalo zre v prazno
 in razsvetlujejo ga le oči.
 In prav kot to ogledalo,
 se zemlja brez življenja zdi,
 v tišini, v kateri ničesar več ni,
 razen tulečega vetra,
 spominja na hiše v zimskih nočeh.

In kakor pesnik, ki napiše pesem
 in vidi, da ne utripa z večnostjo,
 razdre, kar je zgradil,
 zruši njene temelje in v molk in mir zdrsi.
 Ko pride nova misel,
 si jo potegne kot odejo čez oči,
 da več ne vidi, in če se hoče obdržati,
 mora razdejati preteklost, kajti stvari vstajajo
 samo iz svojega izgorelega pepela,
 raztresenega čez obzorje...

In rodi se pesem.

Ponoči

Soba z zapahnjenimi vrati,
 globoka tišina,
 na mojem oknu spuščene zavese.
 Morda obstaja kakšna pot,
 ki me sliši, ki za oknom čaka name. Moje obleke
 so počrnele kot poljsko strašilo,
 zapahnjena vrata so vanje vdahnila
 dušo, zasejala so v njih čut, zato se zdaj prebujajo
 iz smrti in mi šepetajo v globoki tišini:
 »Nihče izmed prijateljev ni več ostal,
 da bi te v mračni noči obiskal
 in tudi vrata sobe so zaprta.«
 V mislih sem se že oblekel in
 odšel, da z materjo bi se sešel
 na objokanem pokopališču,
 kjer poreče mi: »Kako, da bredeš sam, brez sopotnika
 skozi noči?
 Si lačen? Bi užil z menoj
 strohnele razvaline pokopališča?
 Bi polokal vodo
 iz zemljinih prsi?
 Zakaj ne bi zavrzel
 svojih oblek in se odel v moj prt,
 ki s časom se ne spremeni,
 le angel tkalec ga pretke,
 če kje raztrga se.
 Postlala sem ti v grobu,
 tebi, ki si mi dražji od hrepenenja,
 soncu in rečnim vodam,
 ki se leno vijejo
 kot odmevajoči krik petelina po daljnih obzorjih
 sodnega dne.«
 V mislih sem že ubral svojo pot
 in hodil bom, da bi te srečal, mati.

Zatemnitev

Ko svetloba razpodi
 — iz razžarjene peči —
 temo iz tvojega obraza
 in mrak zašepeta
 svoje temne vzdih
 v tvoja lica,
 ti oči spreleti
 vsa žalost sveta,
 vsi prazniki
 in rojstva radosti,
 žebranje obljub,
 njihovo cvetje in vino!
 Svetloba in tema sta
 v kamen vklesani legendi:
 koliko levov
 se je zatekalo k ognju,
 koliko panterjev je pregnal
 človek preteklih obdobij
 s svetlobo in z ognjem!
 Ugasni našo svetilko, ugasni jo,
 pogasiva še peč,
 vanjo zakopljiva kruh,
 da kamni ne ponovijo
 legende ognja, ki je krožila,
 dokler ni njen začetek
 naš konec postal — in noč grobov
 je njen začetek —
 V mraku ostaniva,
 da nas ne zapazijo panterji,
 ki potikajo se po temi,
 da žive bi kamenjali
 — iz gozda neba —
 s kamni in z ognjem
 nad grobove gredo.

Kamnita motika

Zven kamnite motike se plazi k mojim nogam,
 kmalu ne bom zmoget več zapisati po mislih krožečega verza.
 O domišljija, pred tabo so obzorja in tisoč nebes,
 izviraj iz zvezd, iz milijonov sonc in luči,
 izmami, vžgi v moji krvi pretres,
 da bom še pred smrtjo, pred blaznostjo in pred zakrnitvijo rok
 zapisal utrinke svoje duše, spomine, vse sanje
 in varljive privide.
 Naj izlijem svojo dušo na papir,
 da ga kak nesrečnež po dolgih letih prebere
 in spozna, da je živel še nesrečnejši pred njim,
 ki je prisegel, kljub boleznim, bolečini
 in revščini, da bo živel.

Eden največjih sodobnih iraških pesnikov **Badr Šakr Assajab** se je rodil v bližini Basre 1926. leta. Že med študijem v Bagdadu je bil zaradi svojih političnih dejavnosti pogosto sprt s takojšnjimi takratnimi oblastmi. Tako kot je s svojo gorečnostjo pripadal zdaj tej in potem oni politični ideologiji, tako se je tudi v pesništvu navduševal nad različnimi pesniškimi načini in mišljenji: zavzeto je pisal v impresionističnem, ekspresionističnem, socrealističnem in nadrealističnem načinu. Izdal je mnogo zbirk, med katerimi velja omeniti: *Uvelo cvetje* (1952), *Legende* (1950), *Grobar* (1952), *Slepa cipa* (1954), *Orožje in otroci* (1954), *Pesmi dežja*, *Ikbal* (1956) in *Pesmi* (1967).

Kot uveljavljen pesnik je po dolgotrajni in izčrpavajoči boleznim, ki ga je za več let prikovala na invalidski voziček in končno na posteljo, umrl v Kuvajtu 1964. leta.

Prevedene in izbrane pesmi pripadajo različnim zbirkam: *Legendam*, *Grobarju*, *Pesmim dežja*, *Ikbalu* in *Pesmim*, zbirki zbranih pesmi, ki je izšla po Assajabovi smrti.